

Тож педагогічна інноватика полягає у постійному пошуку і впровадженні нових, максимально ефективних технологій навчання і виховання, результатом яких має бути формування високоадаптованої до змінних умов, активної, діяльної, творчої особистості, яка вміє аналізувати, долати будь-які труднощі. Проте орієнтація на нове, пошук і впровадження нового не є самоціллю педагогічної інноватики. Передусім вона спрямована на забезпечення адекватності навчально-виховного процесу і його результатів вимогам суспільства.

Запропоновані матеріали відображають основні трансформації в освіті України, а досвід факультету початкового навчання спирається на очікувані результати реалізації нового навчального процесу. У рамках тез спробували відобразити стратегічні напрями реформування вищої університетської освіти в Україні.

Безумовно, інноваційний характер пропонованих змін ще потребує оцінки нашого освітнього співтовариства, що цілком виправдано. Своє завдання бачимо в тому, щоб показати нові підходи і технології, що дозволяють узгодити освітній простір вищої вітчизняної освіти в цілому та університету зокрема з реаліями сьогодення.

Список використаних джерел

1. Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів [2-ге вид., допов. і переробл.] / С. І. Стрілець. – Чернігів: ФОП Лозовий В. М., 2015. – 544 с.
2. Стрілець С. І. Основи роботи в середовищі Moodle. Навчальний посібник / С.І. Стрілець, Т.П. Запорожченко. – Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, 2015. – 60 с.

Турчин Тамара Миколаївна, д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики мистецького навчання

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка, м.Чернігів, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Суспільно-політичний рівень країни сьогодні викликає гостру потребу у формуванні гармонійно розвиненої, соціально активної, толерантної людини з високими духовними якостями, здатної до саморозвитку і самовдосконалення. Навчальний процес на уроках музики має бути гуманізований і спрямований на підготовку фахівців до особистісно орієнтованого навчання і виховання учнів через освоєння ними відповідних технологій.

Креативність сучасного учителя музики в школі має розглядатись як пошук неординарних, нестандартних прийомів, методів та форм роботи з музичного навчання і виховання учнів, розкриття їх потенційних музичних здібностей, мислення, уяви, фантазії. Особливості модернізації фахової мистецької освіти висвітлено у роботах В.Горлинського, О.Ковальова, Г.Ніколаї, Г.Падалки, О.Щолокової та ін.

Необхідним чинником модернізації загальної музичної освіти в Україні ми вважаємо наукове обґрунтування провідного педагогічного підходу щодо її пізнання і впливу на оновлення та прогресивний розвиток. В якості такого визначено гуманно-естетичний підхід, який зумовлено, по-перше, зростанням людського фактору у цивілізаційних процесах, по-друге, визнанням ролі естетичного начала у формуванні особистості школярів. Сутність гуманно-естетичного підходу до модернізації музичної освіти полягає у реалізації впливу музичної діяльності на особистісний розвиток учнів шляхом спонукання їх до естетичного переживання гуманістичних цінностей життя і мистецтва. В сучасних умовах учитель повинен перестати бути над учнем, жорстко регламентувати і одночасно визначати його розвиток і пізнання. У справжнього учителя уроки не для

дітей, а з дітьми. Він має допомогти кожній дитині сконструювати та реалізувати оптимальний шлях пізнання розвитку на основі індивідуальної сутності. Час об'єктивно вимагає зміни ролей і місця учителя в навчальному процесі. З огляду на ряд обставин, і насамперед на наявність інноваційних технологій в освіті (інформаційних, проектних тощо), учитель має бути партнером у навчанні і розвитку. Гуманна педагогіка визначає характер учителя у таких якостях: доброта, щирість тощо.

Сучасна професійна модель педагога вимагає зміни педагогічної парадигми: від навчання як нормативно побудованого процесу, до вчення як індивідуальної діяльності учня, його корекції і педагогічної підтримки. В умовах модернізації загальної музичної освіти учитель повинен мати високий рівень емпатії, орієнтуватися на співпрацю, досягти достатнього рівня музично-педагогічної культури, щоб бути здатним на гуманних засадах формувати музичну культуру школярів. Фахова обізнаність учителя повинна базуватися на формуванні інтерсуб'єктної спрямованості педагогічної діяльності та потребі у ній.

Нова модель гуманно-естетичного підходу має базуватися на українській національній музичній спадщині, теоретичних надбаннях української педагогіки, досвіду поколінь. Тому головним принципом подальшого розвитку загальної музичної освіти має стати фундаменталізація, тобто її зміст необхідно наповнити тими знаннями, які саме сьогодні є актуальними для музичної педагогіки. Фахова підготовка учителів музики повинна модернізувати концептуальні, змістовно-структурні та організаційно-технологічні ідеї.

Застосування гуманно-естетичного підходу в модернізації музичної освіти надасть особистості життєвого сенсу, відчуття задоволення від навчання. Предмети мистецтва з'єднають масову школу і високу культуру, набудуть доступного характеру отримання більш якісної художньої освіти, а значить і естетичного удосконалення людини. Гуманно-естетичний підхід визнає учня активним суб'єктом музично-освітнього процесу з розвинутою емоційно-чуттєвою сферою в поєднанні з розумом, і завдяки цьому дитина стане носієм істини, добра, краси. Відповідно до такого погляду процеси і зміни, що відбуваються у внутрішньому світі учня, стають головними орієнтирами у виховній діяльності педагога. Впровадження гуманно-естетичного підходу в музичне навчання має сприяти формуванню в учнів активно-пізнавальної позиції, створенню атмосфери психологічного комфорту, взаємної підтримки, довіри, співтворчості, почуттєвої щирості у висловлюваних враженнях від кожного сприйнятого музичного твору.

Означений підхід має реалізуватися у системному поєднанні окремих концептів, що стосуються: втілення гуманістичної парадигми музичної освіти; домінування національного мистецтва у змісті загальної музичної освіти школярів; розроблення і застосування методів роботи, іманентних сутності мистецтва, надання переваги інтуїтивно-образним засобам осягнення музичного мистецтва школярами у навчальному процесі перед раціонально-логічними; підсилення ролі гедоністичного спрямування музичного навчання учнів; використання сучасних можливостей мистецької інформатизації як додаткового засобу інтенсифікації музичного навчання, врахування дії культурологічних чинників прогресивного розвитку загальної музичної освіти.

Для реалізації завдань гуманістичної музичної освіти педагогічним працівникам необхідно перш за все:

- сприяти зацікавленому ставленню кожного учня до роботи на уроці музики, опікуватись створенням позитивного емоційного забарвлення навчання;
- зорієнтувати музичне навчання на особистість кожного учня, активізувати різні види пізнавальної, оцінної, творчої діяльності, спонукати дітей до музичного самовираження;

– урізноманітнювати форми та методи організації навчальної діяльності з метою уникнення втоми учнів на уроці;

– стимулювати учнів до вільного висловлювання щодо музичних явищ, без страху за помилкову відповідь.

Щоб педагог почав працювати в гуманістичній парадигмі, йому необхідно не лише розуміти принципи, а й оволодіти ними, незвичними інтелектуальними операціями, які підіймуть його громадянську свідомість на більш високий науковий рівень. Дати знання, які допоможуть учителю самому розвинути необхідне йому мислення, використовуючи традиційну систему передачі чи заучування, неможливо.

Особливої актуальності сьогодні набувають питання забезпечення національних заasad підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, зокрема, музики. Адже саме учитель має реалізувати концепцію музичного виховання школярів на основі української культури, що спрямовується на розвиток духовності учнів, становлення її морально-естетичних уявлень, розуміння сутності мистецтва, культурно-історичних традицій народу, а також сформулювати уявлення школярів та їх відчуття власної причетності до культурно-мистецької спадщини свого народу.

Забезпечення актуалізації культурологічних чинників загальної музичної освіти має бути спрямовано на загальнокультурний розвиток учнів в процесі музичного навчання, ознайомлення із шедеврами світової художньої культури, усвідомлення музичного мистецтва як суттєвої складової загальної культури людства. Культурологічні чинники оновлення загальної музичної освіти передбачають і надання місця молодіжній субкультурі, сприяючи орієнтації дітей у просторі масових музичних жанрів, розвитку їх здатності до розрізнення естетично цінного і псевдохудожнього.

Особливо важливу роль у духовному становленні молодого покоління мають відігравати учителі гуманітарно-естетичного циклу. Саме їхня педагогічна діяльність має бути спрямована на виховання у школярів естетичних ідеалів і почуттів, художньо-естетичних смаків, формування естетичного, піднесеного ставлення до навколишнього світу. Сучасний учитель має володіти не тільки професійними знаннями, що охоплюють духовність, високу естетичну культуру, але й здатністю виразити себе в творчій педагогічній діяльності, в якій виявлялися б головні професійно значущі й інтелектуально-естетичні властивості його особистості. Професійне здійснення художньо-виховної роботи зі школярами на сучасному етапі розвитку суспільства неможливе без здатності учителя до активної творчої діяльності. Це вміння має відходити від стереотипів мислення у вирішенні музичних і педагогічних завдань, а також здатності створювати власні інтерпретації творів мистецтва.

Оскільки мистецтво музики найповніше відображає емоційний стан людини, відтворює широку гаму емоційно-естетичних переживань, найтонший їх перебіг, то і у викладанні музики потрібно передбачити засоби педагогічного впливу саме на емоційну сферу дітей. Ця вимога звучить особливо загострено у наш час, коли раціоналізація життя спричиняє певні перекося освіти у бік інтелектуального розвитку учнів за рахунок емоційного, руйнуючи тим самим цілісність дитячої психіки.

В оновленні мистецько-культурологічної освіти особливої уваги потребує зміна авторитарно-інформативних способів педагогічного впливу на особистісно-розвивальні. Інтуїція, на відміну від логіко-дискурсивного осягнення об'єкта, є свого роду відчуттям справжньої сутності об'єкта. В модернізації музичної освіти опосередкований педагогічний вплив має набути пріоритетного значення в інтуїтивно-образних засобах осягнення музичного мистецтва. В процесі модернізації музичної освіти інтуїтивно-образні засоби осягнення музичного мислення в початковому процесі мають переважати у сфері сприймання, оцінювання музики та творчій діяльності.

З гедоністичного спрямування музичного навчання педагогові необхідно усвідомлювати, що крім суб'єкт-об'єктних, наявні суб'єкт-суб'єктні стосунки. Гедоністичне виховання виявляється у наданні учням при кожній зустрічі з музикою отримати гаму відчуттів. А сучасний учитель має намагатись розвивати естетичний смак, емоційну чутливість і почуття естетичної насолоди від музики. Гедоністичне спрямування музичного навчання має стимулювати творчість як учителя, так і його вихованців, створювати сприятливі умови для співробітництва учнів між собою і разом з учителем.

За традиційною системою організація процесу навчання проходить за схемою “учитель – підручник – учень”. В умовах сучасного інформаційного суспільства можна модернізувати методіку традиційного навчання, замінити систему “учитель–учень”, в систему “учитель–комп'ютер–учень”, або “учень–комп'ютер–учень”, або “учень – комп'ютер”. Нова схема може дати ширші можливості, а комп'ютерні технології відіграти активізуючу роль у навчанні та викладанні. Учитель із транслятора інформації має стати посередником навчання, і вміти передати свої знання школярам, щоб розвинути в них потребу в творчій використанні засобів комп'ютерних технологій в музиці для подальшого розвитку інтелекту, музичних здібностей, музичного смаку.

Список використаних джерел

1. Турчин Т. М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації : [Монографія] / Т. М. Турчин. – Чернігів : ПАТ “ПВК “Десна”, 2013. – 368 с.

Шаховніна Наталія Володимирівна, канд. пед. наук, доцент

Тур Ганна Іванівна, канд. пед. наук, старший викладач

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ

В сучасній освіті самостійна робота студентів розглядається в якості важливого елементу нових освітніх технологій і тому є одним з засобів забезпечення нового міжнародного стандарту освіти. Затребуваними стають ті фахівці, які не просто володіють необхідним набором професійних компетенцій, а й здатні застосовувати їх для вирішення конкретних життєвих завдань.

Як зазначається в концепції розвитку економічної освіти, «економічна освіта у вищих навчальних закладах має за мету підготувати фахівців-економістів із сучасним світоглядом, професійними знаннями інноваційного характеру, вміннями їх практичного використання під час розв'язання соціально-економічних проблем на базі постійної самоосвіти» [2, с. 4]. Математична освіта, будучи підсистемою фахової підготовки студентів економічного профілю, закладає фундамент успішної майбутньої діяльності. Саме тому професійно-математичну підготовку студентів варто розглядати як важливу складову системи економічної підготовки сучасного фахівця.

Аналіз сучасного стану математичної освіти студентів економічних спеціальностей ВНЗ підтверджує «зниження її якості за рахунок суттєвого зменшення кількості аудиторних годин й невідповідності більшості студентів до перенесення акценту під час навчання вищої математики на самостійну роботу, що виявляється у відсутності необхідних навичок і вмінь її раціональної організації» [3, с. 102]. Негативне ставлення до даної науки складається у учнів ще в школі, що веде до відсутності бажання далі вчити важкий предмет і, як наслідок, низького рівня математичної підготовки. Дані проблеми спонукали пошук методу навчання, здатного змінити ставлення до вивчення вищої математики і активізувати діяльність студентів з оволодіння самостійними принципами